

ҚАЗАҚ

АЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

№9 (1643)
14 наурыз
2017 жыл

УНИВЕРСИТЕТІ

Аптаалық 1948 жылдың 20 сәуірінен шыға бастады

www.kaznu.kz

Ғылым МҰТАНОВ,

ал-Фараби атындағы ҚазҰУ ректоры

Құрметті ҚазҰУ ұжымы,
әріптестер мен студенттер!
Баршаңызды Ұлыстың ұлы күні –
Наурыз мерекесімен шын жүректен
құттықтаймын!

Жақсылықтың жаршысы, ұлы істердің бастамасы Әз-Наурызды халқымыз игі дәстүр, жарасымды салт-өнеге ретінде ертеден тойлап келеді. Көктем шығып, табиғат ұйқысынан оянатын бұл кезеңнің баршаңызды шаттыққа бөлейтіні рас.

Күн мен түнді теңеген, іргемізді ізгілікке бөлеген Наурыз барша шығыс халқы үшін бірлік пен берекеге, достық пен сыйластыққа үндеуімен зор маңызға ие. Еліміздің үздік ұлттық университеті ретінде ҚазҰУ-да ұлық мерекені жаңа сипат, жаңаша мазмұнымен заманға сай қайта жандандыруға зор үлесін қосуда. ҚазҰУ қалашығы Әз-Наурызды

СОВМЕСТНЫЙ ПРОЕКТ - ЦИФРОВАЯ ЗЕМЛЯ

Ұстаздар ішінде еңбекке деген қажыр-қайратының, ғылыми зерттеуге деген табандылығының жемісін көріп, еріптестері мен шәкірттерінің жүрегінен орын алған, қошемет-қолдауға лайық жандар аз емес. Қашанда шәкірттерін ғылым жолына бет бұруға баулып, әр сабағында тарих тереңінен сыр тартып, өткен ғасыр басындағы Алаш зиялыларының атқарған еңбектерін насихаттап, мұрасының мәні мен мазмұнына, тереңіне бойлап, әрдайым оларға тағзым етуіміз керек екендігін еске салып отыратын ардақты ұстаз, әдіскер һәм тәлімгер Райхан Сахыбекқызын сондай жандардың қатарына қосуға болады.

Ұлт көсемі, алаш қайраткері Әлихан Бөкейхан «Ұлтқа қызмет ету білімнен емес, мінезден» дейді. Ахыл-парасатымен қатар, бойынан қайсарлық, ұлжандылық, табандылық табылатын Райхан апайды мінезсіз дей алмаймыз. Шынында, ұстазымыз — саналы ғұмырында ұлт руханиятына терең тамыр жіберген, жана кәсіби білімнің биігіне құлаш ұрған, зерделі ойдың, парасатты пайымын иесі, шәкірт жүрегіне жол тапқан абзал жан. Әр сабағы өңеге мен тағылымнан тұратын ұстаз-ғалымның өмір жолына тоқтала кетсек: Райхан Сахыбекқызы 1967 жылы 9 наурызда Оңтүстік Қазақстан облысында дүниеге келген. Орта мектепті бітірген соң, Алматы энергетика институтына оқуға түсіп, 3 курста аталған оқу орнын аяқтамастан, өз еркімен оқуды жалғастырудан бас тартып, әдебиет әлеміне деген құштарлық, Сөз өнеріне деген алғаусыз көміп осы сәзаны тандаған. алаңбастай

Цемаз келбеті

Абай атындағы ҚазҰПУ-дың филология факультетіне оқуға түсіп, «Қазақ тілі мен әдебиеті» мамандығын үздік тәмамдайды. Ол ЖОО-да білім алумен қатар, «Жетісу», «Халық конгресі», «Қазақстан сарбазы» газеттерінде тілші, арнаулы тілші болып жұмыс істейді. 1996 жылы оқытушылық еңбек жолын Қажымұқан Мұнайпасов атындағы Республикалық спортта дарынды балаларға арналған мектеп-интернатқа қазақ тілі мен әдебиеті пәнінен сабақ берумен бастаған. Содан бергі уақытта алаш көсемі, ұлт ұстазы Ахмет Байтұрсынұлының өмірі мен шығармашылық ғұмырына масын зерттеу нысаны етіп келеді. «Ахмет Байтұрсынұлының өмірбаяны, шығармашылығы» (мұрағат деректері

қорғап, «Ғасыр санлағы» (2010), «Ұлағатты ұлт ұстазы» (2016) зерттеу-монографияларында, анықтамалық-көрсеткіштерінде Ахан тұлғасын тануға, ғылыми, тарихи мәнін терең түйсінуге, өмірінің, шығармашылық ғұмырынасының көпшілікке беймәлім тұстарын таныстыруға, насихаттауға сүбелі үлес қосып, біртуар тұлғаның болмыс-бітімін, мұра-мирасын өз деңгейінде зерделеуге білім-білігін, қажыр-қайратын жұмсап келеді. Ахан өмірбаянын зерттеу барысында тың дүниелер, құнды деректер кездестіргенін, оны ғылыми тұрғыда зерделеудің оңай болмағанын үнемі айтып отырады. Ахан туған топыраққа сан барып, жүрген, қызмет еткен орындарын аралап, қадір-қасиет тұнған өлкенің көнекөз тұрғындарымен жүздесіп, әр деректен сыр түйіп, әр тасынан өңір шежіресін, ұстаз өмір кешкен кезең тынысын бағамдап жүретінін де айтпасак болмас.

Ғасыр санлағы Ахмет Байтұрсынұлының тандамалы бес томдық (2003–2006), алты томдық (2013) шығармаларын құрастырып, шығаруға белсене араласып келеді. 2005 жылдан бүгінге дейін А. Байтұрсынұлы мұражай-үйінің директоры, кейінірек әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінде қазақ әдебиеті және әдебиет теориясы кафедрасының доценті қызметін атқарып келеді.

Райхан апайымыз Ахмет атамның мұражай үйіне башшылық жасаумен қатар, мекеменің мемлекет тарапына өтуі үшін де талай тындырымды жұмыстар атқарып келеді. Үстіміздегі жылдың басында мемлекет және қоғам қайраткері Иманғали Тасмағамбетов: «Ахмет Байтұрсынұлы мұражай-үйі мемлекеттік меншікке беріп, оның мәртебесін

ғылыми еңбектерін 10 томдығын жарыққа шығарып, Ахмет Байтұрсынұлының мұражай-үйінің ғимараты республикалық маңызы бар Тарих және мәдениет ескерткіштерінің мемлекеттік тізіміне енгізілетін болады» деп, үміт сөздерін қайта жаққаны көңілге зор желеу болғаны анық. Университет ректоры Ғ. Мұтанов қыркүйек айында, Аханның туған күні қарсаңында мұражайда болып, ұлт ұстазының ұлағатты өмірінен тағылымдық дәріс оқып, оны үнемі өткізуді де қолдап жүргенін білеміз. Студент қатарына қабылданған соң Ахан үйіне экскурсия жасап, дәріс тыңдау — І курстықтар үшін бұлжымас қағидаға айналғалы қашан.

Р. Сахыбекқызы жүргізетін «Әдеби даму заңдылықтары», «Қазақ әдебиетін жана технологиялар негізінде оқыту», «Қазақ әдебиетінің тарихы», «Қазақ әдебиетінің типологиясы», «Қазақ прозасындағы психологизм», «Ахметтану» т.б. пәндерді студенттер қызыға тыңдап, ғылым жолын тандауда бірігіп атқарар істердің көкжиегін кеңейтетін зерттеулермен айналысуға тырысады.

Райхан Сахыбекқызы жарты ғасырға жуық ғұмырында білімділігі мен біліктілігін, қабілеті мен қазылезділігін арқасында көпке үлгі, іске ұйытқы болып, ұстаздық пен ғалымдықты ұштастырып, азаматтық деңгейден де көрініп, ата-ана үмітіне, Аханның асыл тұяғы Шоппан апайдың аманатына қиянат жасамай, адалдық танытып келеді. Өңетелі ісі, өркенді қызметі болашақ ұрпаққа, өзі тәрбиелеп жатқан шәкірттеріне де жұғысты болып, жалғасын таба берсін деген ниеттеміз! Еңбегіңіз жансын, алаштын ауылы қызы!

Шоқан ШОҚТАНБАЕВ,
филология және әлем тілдері
факультетінің аға оқытушысы,
Жазыра НӘЖІБ,
«Қазақ тілі мен әдебиеті»
мамандығының 3-курс студенті